

Programme

Ludwig van Beethoven

Sonata for Violin and Piano No. 10 in G Major, Op. 96

Ludwig van Beethoven revolutionized the world of chamber music with his innovative compositions. Among his remarkable contributions to the genre is the Sonata for Violin and Piano No. 10 in G Major. Composed in 1812, this sonata is a testament to Beethoven's artistic maturity, showcasing his masterful command of form and his ability to blend grace and grandeur into a compelling musical narrative. The Sonata was dedicated to his devoted patron, a close friend and confidant Archduke Rudolph of Austria. Beethoven's admiration for the Archduke's musicianship (he was Beethoven's pupil in piano and composition) and their deep friendship undoubtedly influenced the composition, resulting in a work of profound intimacy and artistic expression. The piece was premiered in December of 1812 with the Archduke at the piano. The violinist was Pierre Rode, a celebrated French musician who was once hailed as the finest of his time. However, by 1812, he was somewhat past his prime due to advancing age. This might have influenced Beethoven to create a less demanding work compared to his previous monumental violin sonata, the "Kreutzer" from 1803. "In our finales, we like rushing and resounding passages, but this does not please R and — this hinders me somewhat," Beethoven wrote to Archduke Rudolph just before finishing the composition. Nevertheless, it is more likely that the gentle and contemplative atmosphere of Op. 96 emerged from Beethoven's evolving inner life and artistic sensibilities. The Sonata's profound musical dialogue between the two instruments and its captivating blend of elegance and vitality serve as a testament to Beethoven's enduring legacy as a master of classical composition.

Coleridge-Taylor Perkinson

Blue/s Forms for Solo Violin

Coleridge-Taylor Perkinson, a distinguished American composer and conductor, made significant contributions to the world of classical music, bridging the gap between traditional and contemporary styles. Among his notable compositions is "Blue/s Forms for Solo Violin," a captivating work that embraces the essence of blues music while exploring the expressive capabilities of the solo violin. "Blue/s Forms" was composed by Coleridge-Taylor Perkinson in 1972, during a time when jazz and blues elements were becoming increasingly influential in art music. "Blue/s Forms for Solo Violin" is an imaginative and multi-dimensional work, seamlessly merging elements of the blues with the violin's classical heritage. The piece is characterized by its improvisatory and varied structure, reflecting the spirit of blues music while remaining grounded in a solid compositional framework. Perkinson, known for his exceptional skill in blending various musical genres, sought to infuse the traditional forms of violin music with the soulful and emotive qualities found in blues music. This fusion of styles resulted in a groundbreaking composition that celebrates both the classical and the vernacular.

Amy Beach

Romance for Violin and Piano, Op. 23

Amy Beach was an American composer of the late 19th and early 20th centuries. Among her captivating works is the Romance for Violin and Piano, Op. 23, a poignant and expressive piece that exemplifies Beach's unique artistic voice and mastery of musical expression. Composed in 1893, the Romance stands as a testament to Amy Beach's artistry and dedication to her craft. The piece was part of a collection of works where Beach explored the role of the violin in chamber music, demonstrating her dedication to advancing the status of American composers on the international stage. The Romance for Violin and Piano is structured in a single movement, allowing the music to unfold seamlessly and evocatively. Beach's composition unfolds with a sense of lyrical grace and emotional depth, creating a captivating musical narrative that draws the listener into its emotive world. The piece exemplifies Beach's unique ability to blend elements of European Romanticism with American influences, resulting in a work that resonates with audiences through its profound emotion and musical sincerity.

Eugène Ysaÿe

Sonata for Solo Violin No. 3 in D Minor, Op. 27, "Ballade"

Eugène Ysaÿe, a virtuoso Belgian violinist and composer of the late 19th and early 20th centuries, left an enduring legacy in the world of classical music. His Third Sonata for Solo Violin, titled "Ballade," stands as a testament to his exceptional musicianship and his ability to weave compelling narratives through his compositions. Composed in 1923, the "Ballade" is one of six sonatas for solo violin Op. 27, echoing an earlier set of six solo violin works, namely Bach's sonatas and partitas. Each of the sonatas is uniquely crafted to showcase the playing style of a specific contemporary of Ysaÿe's, and in the case of this particular "Ballade," it highlights the violinist Georges Enescu's artistry and musical approach. Hence, it is dedicated to the Romanian violinist and composer. The "Ballade" is structured as a single-movement work, unfolding in a continuous narrative that weaves together diverse musical themes and emotions. Ysaÿe's unique style is evident in the seamless and organic progression of the music, creating a captivating journey for both the performer and the audience. Through its expressive melodies, the "Ballade" stands as a captivating addition to the violin repertoire, paying tribute to Ysaÿe's enduring influence on the world of classical music.

Sergei Prokofiev

Sonata for Violin and Piano No. 2 in D Major, Op. 94a

Among Sergei Prokofiev's notable works is the Sonata for Violin and Piano No. 2 Op. 94a, a captivating and expressive composition that showcases Prokofiev's genius in merging traditional elements of art music with modern sensibilities. Composed in 1942, the Sonata was originally written as a Flute Sonata but one year later, at the suggestion of his close friend, the renowned violinist David Oistrakh, Prokofiev adapted the piece into a violin sonata. The premiere took place on June 17, 1944, featuring performances by David Oistrakh on the violin and Lev Oborin on the piano. The composer intended "to write the sonata in a gentle, flowing classical style." Still, the work reflects a tumultuous period in Prokofiev's life, as it was composed during World War II, a time when the composer experienced the trials and tribulations of war-torn Europe. Despite the challenging circumstances, the sonata exudes an air of lyricism and hope, conveying Prokofiev's indomitable spirit as an artist. Through its vivid and diverse musical language, the sonata captures the essence of Prokofiev's unique style, leaving a lasting impact on both performers and audiences alike.

Meanwhile in Georgia...

A mere two years before creating his second Violin Sonata, Sergei Prokofiev spent several months in Georgia. During World War II, Tbilisi served as a refuge for numerous prominent figures from the Soviet art scene. Among those evacuated was Prokofiev, who resided in Tbilisi from November 21, 1941, until June 29, 1942. It was during this time in Tbilisi that Prokofiev accomplished the composition of one of his remarkable masterpieces, the Seventh Piano Sonata, one of his three "War Sonatas," as described by the Georgian musicologist Gulbat Toradze.

პროგრამის შესახებ

ტექსტის ავტორი ნინო ჟვანია

სონატა ვიოლინოსა და ფორტეპიანოსთვის No. 10 სოლ
მაჟორი, თხზ. 96

ლუდვიგ ვან ბეთჰოვენმა თავისი ნოვატორული ნაწარმოებებით კამერული მუსიკის სამყაროში რევოლუცია მოახდინა. ჟანრის განვითარებაში საკუთარი წვლილი მისმა უკანასკნელმა, მეათე სავიოლინო სონატამაც შეიტანა. 1812 წელს შექმნილი სონატა ბეთჰოვენის მხატვრული სიმწიფის დასტურია. სონატა მიეძღვნა კომპოზიტორის ერთგულ მფარველს, ახლო მეგობარსა და ავსტრიის ერცჰერცოგს რუდოლფს. ნაწარმოებზე უდავოდ დიდი გავლენა მოახდინა ბეთჰოვენის აღფრთოვანებამ ერცჰერცოგის მუსიკალური ნიჭით (ის გახლდათ ბეთჰოვენის მოსწავლე ფორტეპიანოსა და კომპოზიციაში) და მათმა მეგობრობამ. ნაწარმოების პრემიერა 1812 წლის დეკემბერში შედგა. ფორტეპიანოზე მიძღვნის ადრესატი უკრავდა, ხოლო მევიოლინე გახლდათ ცნობილი ფრანგი მუსიკოსი პიერ როდე. მართალია როდე ოდესღაც აღიარებული იყო როგორც თავისი დროის საუკეთესო მევიოლინე, მაგრამ 1812 წლისთვის ის იყო საუკეთესო ფორმაში. შესაძლოა სწორედ ამის შედეგია, რომ მეათე სონატა როგორც ტექნიკური, ისე მუსიკალური თვალსაზრისით ბევრად ნაკლებად მომთხოვნია, ვიდრე 1803 წელს შექმნილი მონუმენტური მეცხრე სავიოლინო სონატა („კროიცერის“). „ჩვენ ფინალებში ყოველთვის მოგვწონს სწრაფი და ხმამაღალი პასაჟები, მაგრამ ეს არ ესიამოვნება რ-ს, რაც გარკვეულწილად მაფერხებს“, - წერდა ბეთჰოვენი ერცჰერცოგ რუდოლფს ნაწარმოების დასრულებამდე ცოტა ხნით ადრე. თუმცა, შესაძლოა, თხზ. 96-ს ნატიფი და ჩაფიქრებული ატმოსფერო ბეთჰოვენის სულიერი განვითარების ახალ ეტაპზე გადასვლისა და ახალი მხატვრული ფასეულობების შექმნის შედეგია. სონატაში ორი ინსტრუმენტი მუსიკალურ დიალოგშია, ხოლო ელეგანტურობისა და სიხალასის ორგანული სინთეზი ბეთჰოვენს როგორც ქეშმარიტად კლასიკურ ოსტატს წარმოგვიდგენს.

კოლრიჯ-ტეილორ პერკინსონი

ბლუზის ფორმები სოლო ვიოლინოსთვის

გამოჩენილმა ამერიკელმა კომპოზიტორმა და დირიჟორმა კოლრიჯ-ტეილორ პერკინსონმა მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა კლასიკური მუსიკის განვითარებაში, გადალახა რატრადიციულ და თანამედროვე მუსიკალურ სტილებს შორის არსებული უფსკრული. მის გამორჩეულ კომპოზიციებს შორისაა „ბლუზის ფორმები სოლო ვიოლინოსთვის“, რომელიც სავიოლინო მუსიკაში ბლუზის ელემენტების შემოყვანის პარალელურად ვიოლინოს ექსპრესიულ შესაძლებლობებს იკვლევს. ნაწარმოები დაიწერა 1972 წელს, როდესაც ჯაზი და ბლუზი სულ უფრო დიდ გავლენას ახდენდა

აკადემიურ მუსიკაზე. „ბლუზის ფორმები“ ხასიათდება იმპროვიზაციული და ვარირებადი სტრუქტურით, რაც ბლუზის სულისკვეთებას ასახავს, ოღონდ, იმავდროულად, ეფუძნება მყარ კომპოზიციურ ჩარჩოს. პერკინსონი, რომელიც ცნობილია სხვადასხვა მუსიკალური ჟანრის შერწყმის განსაკუთრებული ოსტატობით, შეეცადა, სავიოლინო მუსიკის ტრადიციული ფორმები გაემდიდრებინა ბლუზის მუსიკის ტიპური ემოციონალური მახასიათებლებით. სტილების ამ შერწყმის შედეგად დაიბადა ინოვაციური კომპოზიცია, რომელიც პატივს მიაგებს როგორც კლასიკურ, ისე ხალხურ ენას.

ემი ბიჩი

რომანსი ვიოლინოსა და ფორტეპიანოსთვის, თხზ. 23

ემი ბიჩი მე-19 საუკუნის ბოლოს და მე-20 საუკუნის დასაწყისის ამერიკელი კომპოზიტორია. მისი რომანსი ვიოლინოსა და ფორტეპიანოსათვის, თხზ. 23 ექსპრესიული ნაწარმოებია, რომელშიც ვლინდება ბიჩის უნიკალურ მხატვრული სტილი. 1893 წელს შექმნილი რომანსი შევიდა კრებულში, სადაც ბიჩი იკვლევდა ვიოლინოს როლს კამერულ მუსიკაში. ის თვლიდა, რომ ამით გარკვეული წვლილი შეჰქონდა ამერიკელი კომპოზიტორების სტატუსის ამაღლებაში საერთაშორისო დონეზე. რომანსი ერთნაწილიანია, რაც მუსიკას უწყვეტი განვითარების საშუალებას აძლევს. ლირიკული სინატიფიტა და ემოციური სიღრმით მოთხრობილი ამბით ბიჩი მსმენელს საკუთარი უნიკალური სამყაროსკენ მიუძღვის. რომანსში კომპოზიტორი ერთმანეთს უხამებს ევროპული რომანტიზმისა და ამერიკული მუსიკის ელემენტებს, რის შედეგადაც იბადება ნაწარმოები, რომელიც თავისი მუსიკალური გულწრფელობის გამოისობით დღესაც ეხმიანება მსმენელთა ემოციებს.

ეჟენ იზაი

სონატა სოლო ვიოლინოსათვის No. 3 რე მინორი, თხზ. 27, „ბალადა“

XIX საუკუნის ბოლოსა და მე-20 საუკუნის დასაწყისის ვირტუოზმა ბელგიელმა მევიოლინემ და კომპოზიტორმა ეჟენ იზაიმ მნიშვნელოვანი მემკვიდრეობა დაუტოვა კლასიკური სავიოლინო მუსიკის მოყვარულებს. მისი მესამე სონატა სოლო ვიოლინოსათვის, სახელწოდებით „ბალადა“, 1923 წელსაა შექმნილი. იგი ერთ-ერთია იზაის ექვსი სონატადან თხზ. 27, რომლებიც სოლო ვიოლინოსთვის გაცილებით ადრე დაწერილი ექვსი ნაწარმოების შთაგონებით შეიქმნა. საუბარია იოჰან სებასტიან ბახის სონატებსა და პარტიტებზე. იზაიმ თითოეული სონატა მის თანამედროვე მევიოლინის დაკვრის სტილს შეუფარდა. „ბალადის“ შემთხვევაში, იგი იკვლევს ჯორჯ ენესკუს მხატვრულ და მუსიკალურ მიდგომებს. ამიტომ სწორედ ამ რუმინელ მევიოლინესა და კომპოზიტორს ეძღვნება სონატა. ერთნაწილიანი „ბალადა“ ვითარდება უწყვეტ ნარატივად, აერთიანებს რამრავალფეროვან მუსიკალურ თემებსა და ემოციებს. თავისი გამომსახველი მელოდიების გამოისობით „ბალადა“ სავიოლინო რეპერტუარის ერთ-ერთი თვალსაჩინო ნაწარმოებია, რომელიც კიდევ ერთხელ ადასტურებს იზაის მნიშვნელობას კლასიკური მუსიკის სამყაროში.

სერგეი პროკოფიევი

სონატა ვიოლინოსა და ფორტეპიანოსთვის No. 2 რე მაჟორი, თხზ. 94a

სერგეი პროკოფიევის ღირსშესანიშნავ ნაწარმოებებს შორის განსაკუთრებული ადგილი უკავია მის მეორე სონატას ვიოლინოსა და ფორტეპიანოსათვის. ექსპრესიულ სონატაში პროკოფიევი დიდი ოსტატობით უხამებს ერთმანეთს მუსიკის ტრადიციულ ელემენტებსა და თანამედროვე აზროვნებას.

1942 წელს შექმნილი სონატა თავდაპირველად დაინერა ფლეიტისა და ფორტეპიანოსთვის, მაგრამ ერთი წლის შემდეგ თავისი ახლო მეგობრის, ცნობილი მევიოლინის დავიდ ოისტრახის თხოვნით, კომპოზიტორმა სონატა ვიოლინოსა და ფორტეპიანოსათვის გადაამუშავა. ამ ვერსიის პრემიერა შედგა 1944 წლის 17 ივნისს დავიდ ოისტრახისა და ლევ ობორინის მონაწილეობით. კომპოზიტორს განზრახული ჰქონდა „დაენერა სონატა ნაზ, მდორე კლასიკურ სტილში“. მიუხედავად ამისა, ნაწარმოებში აისახა პროკოფიევის ცხოვრების მღელვარე პერიოდი, რადგან იგი მეორე მსოფლიო ომის შუაგულში შეიქმნა; იმ დროს, როდესაც კომპოზიტორმა დაინახა და განიცადა ომით განადგურებული ევროპის განსაცდელი. მიუხედავად რთული გარემოებებისა, სონატა გაჭერებულია ღირიზმით და მასში იგრძნობა იმედი, რაც კომპოზიტორის უდრეკი სულის დასტურია. თავისი ნათელი და მრავალფეროვანი მუსიკალური ენით სონატა გადმოგვცემს პროკოფიევის უნიკალური სტილის არსს და დიდი შთაბეჭდილების ქვეშ აქცევს როგორც შემსრულებლებს, ისე მსმენელებს.

ამ დროს საქართველოში...

მეორე სავიოლინო სონატის შექმნამდე ორი წლით ადრე პროკოფიევი რამდენიმე თვე საქართველოში გაატარა. მეორე მსოფლიო ომის დროს საბჭოთა მუსიკალური კულტურის არაერთი ცნობილი წარმომადგენელი თბილისში იქნა ევაკუირებული. მათ შორის აღმოჩნდა სერგეი პროკოფიევი, რომელმაც საქართველოს დედაქალაქში 1941 წლის 21 ნოემბრიდან 1942 წლის 29 ივნისამდე დაჰყო. როგორც ქართველი მუსიკისმცოდნე გულბათ თორაძე წერს, სწორედ თბილისში დაასრულა პროკოფიევი თავისი უდიდესი შედევი, ერთ-ერთი სამი „ომის სონატიდან“ - მეშვიდე საფორტეპიანო სონატა.

31-10 September
August 2023

5TH ANNIVERSARY